

Atlantida

Vladimir
Gajšek

(Posvečam Ideologijam in Utopijam)

1

Alge!, hašiš spominov, krvavi pepel
breztelesne brezmadežnosti!
carica pod cedrovino si zašije kožo,
čistilci oken črpajo srčno bolečino
devišstva, davico divjih državnih duhovnov!
Evangeliji, štirje letni časi,
fazani februarja, resni kriki,
glasovi, glasba v globeli groze,
hlapljive kosti, hebrejščina in hrbtenice!
Izžrebajo polglasna imena, skoro slepa —
jeleni pod jeklenimi jelšami; jezik
kaznuje krvave kepice v kraljestvu
labodjih spevov, ko lokajo luskavi volkovi
makov med; maša mrličev in
noči, navzkriž nestrohljive kosti!
Odcveteni očenaš na obali
preprede plesen,
razkroji se v rženi ledeni lobanji;
strah je stekleni studenec,
ščiti se potapljajo,
tukaj se tali tema, tukaj tke tišina!
Uhani na usmrčenih besedah,
v visokih stolpih katedral
z
žuželkami neznanih pokrajin žgolijo.

2

Akantovi listi tisočletne
 branjevske klasike, ki se razcvetajo v stebre,
 celina tvoje biti; nagovarjaš
 čričke na slani obali, reke pod valovi,
 dan ti odseka roko, noč ti odseka glavo:
 Epileptični morski konjički in plankton pojo
 fuge,
 gladki marmor se utrne v gostosevcih,
 hrustančasti hribi pod vodo žarčijo:
 Iz tvojih molkov so izdelali obesek za
 jezne
 kačaste tujce in knjižnice, takrat ko so
 lastovke žagale jezik, mračni
 mrčes; maliki zdaj
 nadzorujejo tvojo kri, tvoje oči:
 Osumljenci te občasno obišejo, znanci
 pšenične mladosti!
 razkrižje riše
 sloke semenjske križe, da bi
 šepetal pod klasičnim nebom kot
 trnje in trta:
 Ugasneta za
 večno
 zvezda in zemlja pod tvojim zglavjem; ko
 žejno trgaš svetlobo, morje od temnega neba.

3

Alkoholni jezdec
 bijejo po
 cinku
 črnem.
 Drobni
 evnuhi v
 frakih iz krvi
 govorijo o
 hitrih
 iskrivih
 jutranjih
 konjih
 lakote.
 Mesečnica
 nosi

otroka
 pod
 ranjenim
 srcem.
 Šmarnice
 tišine
 usihajo
 v votlih
 zenicah kot
 žalost pobega.

4

Ajd
 brusi bronene
 celice,
 čara čaše, čepice, čeri,
 desnica drobi drevje, deske, duše,
 estragon
 faraon
 gasi grmovje,
 hahlja se hlapcem —
 Iz izbe izkorenini izseljence,
 jadra,
 krtači krznene
 lovce, lanene ledenike,
 mašuje, melje mravljaste mrliče,
 naznanja nekaj nedolžnega, naključnega, —
 obgloda ogenj, odloča o osatu, ostriže orla,
 pada, prhni,
 raste, rezlja ruševca,
 spi, sneži, snema snopiče,
 švrkne, šviga, škrtta,
 tuhta, tvega, telovadi —
 Ubija,
 verjame,
 zmerja, zvoni, zbeži,
 žanje, žvižga, žvenketa
 ajd v nočni klovnovski mrliški cerkvi —
 konji in opice v žagovinastih kletkah
 se priklanjajo, ploskajo v krogu —
 vsi gluhi, gluhi, gluhi, pod slepo lučjo —
 ajd izvleče oko iz skrinje,
 zavije v robec golobjo perut —
 Takrat navčki odzvanjajo smrt
 med svečanimi svečami.

5

Atlantida, zeleni otok mavčnih
barv, potopljeni kipi v tišini,
cenilci ovčjih oblakov, čiste vode!
čudežni čuvarji
dihajo pod večnim mirnim morjem —
Ebenovina razveja temo, svetlobo, čas,
favni in centavri se pariyo na parah
gibčno zasijejo na marmoru;
heretiki! oviti v slane mreže!
(Izkrvavel bom med polipi in soncem)
jate lastovk pordečijo
koralne grebene,
lasulje za tihim obzorjem; smrt
mrgoli v večnih ikrah mrličev,
na parah se pariyo centavri in favni;
Odklenejo pozabljeno peno, ogledalo,
pašniki so prazni, sohe so votle,
resaste ribje ptice spijo v kamnu;
slišim sladko spanje,
školjke
težkih stoletij, čudežne;
Uho mrtvega plemena se skloni
v verski obred, v vinske vrhove pod vodo —
zakaj so umrli?
železni otok, Atlantida, kdo diha med peno?

6

Apokalipsa v
bršljanu
cveti s
čebeljim
drevjem.
En sam
fosforov
glas
hlapi
iz
jurjevanja.
Kamen se
lesketa na
meču. V
nožnici

odsekam
praznino
rezila.
Skrivaj
šepečem
temnim
uhljem.
Vzdih
zevajo za
živčnimi grli.

7

Apostoli na freskah, v
bazilikah
besnijo,
brenčijo!
cvilijo,
curljajo,
čakajo na čudeže!
davijo se,
drsijo,
dvigajo se!
Enokrilci sesajo njihovo kri,
frnikole namesto oči —
glodajo!
hlastajo,
hromijo!
Izdajalci, kje ste? vaši
izzivi
jecljajo,
jeknejo na
jutranjem
jamboru!
kaznujejo,
kolnejo,
kužijo
kri!
lažejo,
ližejo rane,
lomijo
lokvanj!
mislijo, mislijo,
minevajo!
napadajo,
nihajo,
norijo!

Oboki bogov,
 oči apostolov, poslušajte
 okove, ki
 pokajo,
 puščajo molk!
 razkrinkajo blodnjake,
 renčijo
 relikvije,
 režejo, režejo!
 sadijo seme
 samomorov,
 sejejo
 sivke,
 sijejo!
 štrcljajo z odrezanimi jeziki,
 šumijo!
 tavajo od zidu do zidu,
 teptajo,
 tipajo,
 tonejo,
 tulijo!
 Usta učencev,
 ubožni
 uroki!
 v vrtincu
 vžigajo,
 varijo telesa!
 zagrebejo kost,
 zbledijo,
 zobajo zrnje in zrak!
 žari zveličar? okusite
 žleze, otipajte večno žejo,
 Apostoli Enokrilci! Izdajalci, Oboki bogov,
 Usta učencev!

8

Ambrozija, ki se slini od
 beračev, o binškoštih ali pozneje
 cevčice v pljučih in v spolovilih:
 če odpreš grlo, se zrušiš, padeš,
 določbe uredijo tvojo smrt, tvojo prisego:
 Evridika, uličarka na vratih kavarne,
 fužinarji na zatemnjenem premogovnem pragu, vsi
 golčijo o gozdovih grozdja, v grščini:
 hrzaj v jutro — in te ubijejo;

Igraš kakorkoli, izkrčiš meso in si izobčen,
 jekleni jezik; ničesar ne moreš, nič več;
 kresovi kazni svetijo pod tvojim kruhom,
 ležišče tvoje ljube je prazno; zato
 miruješ med mokrimi zlogi, v besedah,
 nično in nežno pobožáš goli molk;
 Obhajaš obsodbo, mrtvi čas Onkraj:
 past preko možganskih mren! zadnjič! pšeno
 rakve! rotiš privid, hladne roparice,
 skopiš sajasto zemljo, svitaš s smolo
 števila,
 terjatve za jutri, za včeraj:
 Učiš se pozabljati, usnjeni Orfej odide
 v tvoje utemeljitve, vbrizgaš si pozabo,
 zaihtiš, dvigneš drobno koščeno zlato zapestje:
 živina za zakol se ti posmehuje, žuga —
 ambrozija, Evridika,
 igraš, obhajaš, učiš se
 počasi
 roditi sam sebe.

9

Avgusta, skoz samospoznavo
 bičaš krivoprisežnike, bliskaš bisere,
 carski rez v tvojem trebuhu
 črni bleščečo rožnato režo:
 domači drozgi v drožeh se obešajo na
 Evkaliptuse, na
 fluid
 gorovja; sam si,
 hodiš po hostah, kjer hlepijo mrličiči po
 izžarevanju imen; hodiš in
 jetično jokaš z jezuiti,
 kaznilnica odpira s kirurškimi kleščami
 lačno lisičje lovišče,
 menihi gredo mimo možganov, obsipani z
 nahrbtniki in nasmehi; nagubaš avgust;
 Obljubiš ozare, v ozkih soteskah
 peketaš z domačo pasmo bičancev;
 razumeš meglo, travnike, gozdne roglje, tvoja
 samica shira mladiče; sprimeš se s
 škrlatnim soncem, s sivim srebrnim morjem,
 tečeš po temnicah;

Učlovečiš se, ukaneš
 visoke viharje, prižigaš vžigalice na tobak;
 zato je tvoja zmaga tvoja zibelka, zato
 ždiš med živalmi, v izgnanstvu žerjavov. Ti...

10

Angeli na travniku molijo,
 besni bog tolče po bliskih, ko da je
 ciankalij tvoja zvestoba:
 čolni pod mavrico vzvalovijo
 dolgo tiho jezersko gladino; pod steklom
 edinatorojenci še tišje rastejo,
 fetusi, najprej srce, na koncu obrvi;
 goli vulkani bruhajo svet,
 hladne harfe vetra kapljajo v ogenj
 in pozabljene besede se skotijo iz
 jajca, na vrhu prabitne skrivnosti;
 kriki prelomijo
 lubje suhih pragozdov;
 mrtvo jezero s cerkvijo
 na najtanjšem vulkanskem dnu
 osiplje v svet prve glasove,
 prvo tišino in zvezdno znamenje;
 razkol cepi jedrca Atlantide —
 sinji mikrobi sevajo v mrtvi zemlji,
 šepečejo za zakristijami in spovednicami;
 tenak prozorni led prekrije
 ure, globoko v maternici časa;
 velika neskončnost in kristalni utrinki:
 zakaj spodaj pod smrtjo, kjer ni jezov jaza,
 živi Atlantida? nemo kričiš — angeli komaj molijo.